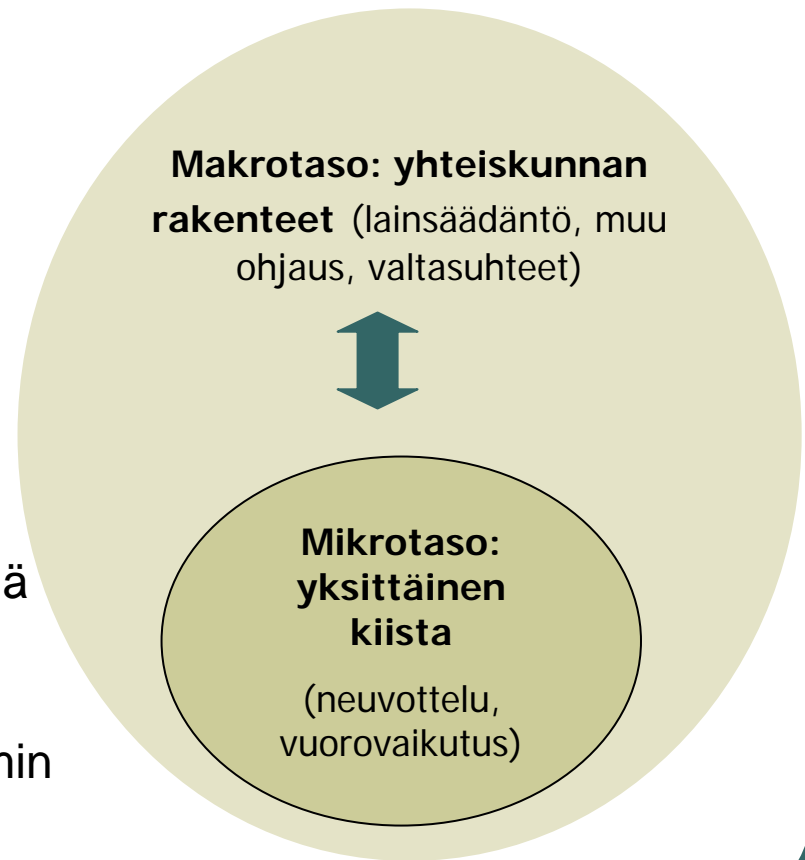

*Tieteiden välinen
kommunikaatio oikeus- ja
yhteiskuntatieteiden välillä*

Kaisa Raitio
Yhteiskuntapolitiikan laitos
Joensuun yliopisto

Esityksen näkökulma

- Väitöskirja: tavoitteena yhdistää mikro- ja makrotason analyysi ristiriitojen hallinnassa
- Oikeudellista näkökulmaa yhteiskuntatieteeseen
- Ymmärrystä oikeudellisten normien laajemmista kytkennöistä.
- Haaste 1: Miten yhteiskuntatieteilijä voi tehdä oikeustieteellisesti kiinnostavaa analyysia?
- Haaste 2: Miten saada oikeustiede helpommin lähestyttäväksi yhteiskuntatieteilijälle?

Ei vain metodi, vaan kaikki tutkimusprosessin osa-alueet

- Teoria/tutkimussuuntaus
- Aineisto ja analyysimetodi
- Käsitteet; kieli
- Tulosten julkaiseminen
- → Ohjauksen/tutkimusryhmän merkitys: tarvitaan kummaltakin alalta tutkijoita/ohjaajia, jotka ovat kiinnostuneet tieteiden välisestä rajapinnasta ja sietävät sitä, että
 - toiset eivät hallitse hänen alaansa täydellisesti ja/tai
 - ovat kiinnostunut näkökulmista, joita tutkija/ohjaaja itse ei tunne/hallitse.

Teoria/tutkimussuuntaus

- Yhteiskuntatieteen teoria, joka huomioi lainsäädännön ym. normien merkityksen
 - Esim. uusi institutionalismi
- Oikeustieteen ala, joka sallii empiirisen aineiston yhdistämisen perinteiseen oikeustieteen aineistoon.
 - Esim. oikeussosiologia; ohjauskeinotutkimus
- Haasteena eri keskustelujen erillisyys
 - Sopivien teorioiden/tutkimussuuntauksien löytäminen
 - Yhtäläisyyksien ja erojen tunnistaminen
 - Suuri haaste yksittäiselle tutkijalle/väitöskirjan tekijälle

Aineisto & Metodi

- Haaste yhteiskuntatieteilijälle: mikä tekee lainsäädännön analyysistä oikeustieteellisesti relevanttia?
 - Aineisto: oikeuslähteet
 - Metodi: on tunnettava oikeustieteen peruseriaatteen
 - oikeuslähteiden ensisijaisjärjestys
 - tulkintaperiaatteet vs. ”lununlaulupykälätulkinta”
 - => Edellyttää ainakin jonkin verran oikeustieteen opintoja ja yhteistyötä juristien kanssa
- On mahdollista tehdä molemmille aloille kiinnostavaa tutkimusta oikeudellisen alan aineistoilla ja metodeilla.
 - Linkitykset yhteiskuntatieteeseen teorian ja keskustelun kautta.
 - Haaste: kieli, luettavuus yhteiskuntatieteilijöille.

Kieli: toisen alan käsitteiden käyttö "siltana"

- Yhteiskuntatiede: konstruktionismi ja diskursiivinen todellisuus: ei objektiivista todellisuutta, kilpailevat tulkinnat todellisuudesta (diskurssit, kehykset).
- Yhteiskuntatieteilijöiden kuva oikeustieteestä: pakkoja, ehdottomuutta ("laki määrää").
- Oikeustiede: kilpailevien diskurssien välistä määrittelykamppailua.
 - "Oikeuden perustavien peruskategorioiden uudelleen arviointi on välttämätöntä, koska samalla kun ne luovat oikeudellisen ajattelun ja argumentaation mahdollisuuden, ne myös sulkevat käsitteellisen tilan perustavissa suhteissa toisenlaisilta oikeudellisilta ajattelu- ja argumentaatiotavoilta." (Tuori 2000, 207)

Molemmilla aloilla kyse diskursseista, mutta näkökulma eri

- Yhteiskuntapolitiikka: eri diskurssien tunnistamista/ analysointia
- Oikeustiede: eri diskurssien luomista, niiden väliseen määrityskamppailuun osallistumista.
- Yhteiskuntatieteilijät voisivat oppia oikeustieteilijöiden normatiivisuudesta ja osallistua enemmän tutkimaansa yhteiskuntaan.
- Oikeustieteilijät voisivat oppia yhteiskuntatieteilijöiden halusta ymmärtää ihmistä ja hänen toimintansa logiikkaa.

Tieteiden välinen kommunikaatio: rautalankaa tarvitaan

- Yhteiskuntatieteellinen tutkimus hyötyisi paljon oikeudellisesta näkökulmasta.
- Haaste: oikeustieteellisen kielen ja käsitteiden vaikeus yhteiskuntatieteilijöille
- Oikeustieteeseen tehtävissä monitieteisissä töissä liitteenä avainkäsitteistö ja perustiedot?
- Oikeustieteeseen tehtävissä monitieteisissä töissä johtopäätös-luku, jossa vedetään oikeustieteelliset tulokset yhteen työn yhteiskuntatieteellisen kehyksen puitteissa?

Julkaisufoorumit

- Julkaiseminen osa tieteiden välistä kommunikaatiota: kenelle halutaan puhua? Kuinka saavuttaa molemmat yleisöt?
- Valintaa ohjaavat kunkin alan arvostukset ja tottumukset
- Merkitys tutkimuksen arvioinnille/tuleville rahoitushakemuksille
- Ongelma suhteessa pienempi yhteiskuntatieteen ja oikeustieteen välillä kuin monessa muussa tapauksessa.
- Kirjoittaminen yhdessä vai erikseen? Suomeksi vai englanniksi? Artikkelisarjaan vai yhteinen kirja?
 - Yhteiskuntatieteilijä: kirja suomeksi
 - Juristi: yksin kirjoitettu artikkeli suom./kv. oikeustieteen sarjaan
 - Ekologit: yhteisartikkeli ekologiseen sarjaan englanniksi
 - Ekonomit: yhteisartikkeli ekonomian sarjaan englanniksi

Toisin sanoen:

- Tieteidenvälisyys ei ole
 - vain metodeja
 - yhden tutkijan/projektin toteutettavissa
- Tieteidenvälisyys edellyttää tutkijoilta
 - pitkäaikaista yhteistyötä samojen ihmisten välillä
 - vuorovaikutusta ja opettelua toinen toistensa epistemologioista ja tavasta tehdä tutkimusta ("tutkimus" ei ole yksi ja sama asia)
- Tieteidenvälisyys edellyttää rahoittajilta
 - riittävän pitkäjänteistä satsausta monitieteisyyteen (ei tapahdu yhden projektin puitteissa)
 - tutkimuksen arviointikriteerien määrittelemistä nykyistä laajemmin (julkaisufoorumeiden status eri aloilla)